

SVEDALA KOMMUN
kommunen@svedala.se

2023-12-22

1 (20)

Dnr- SI 2023:6405

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Baraskolan F-3 i Svedala kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på *Baraskolan F-3* avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid *Baraskolan F-3* i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver vidareutveckla uppföljningen av undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar samt på ett tydligare sätt i en orsaksanalys relatera dessa uppföljningar till elevernas kunskapsresultat.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärare behöver under ledning av rektorn fortsätta att utveckla elevernas inflytande över undervisningen så att de regelbundet planerar och utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla ledningen av lärarnas arbete med att samverka kring bedömning och på så sätt se till att alla lärare använder sig av olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **14 juni 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2023:6405) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på *Baraskolan F-3* leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn (tillförordnad rektor) skapar förutsättningar för samverkan och kollegialt lärande men att rektorn inte försäkras sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Granskningen visar också att rektorn inte leder och styr något jämställhetsarbete. Vidare visar granskningen att rektorn följer upp och analyserar skolenhetens kunskapsresultat och att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Granskningen visar också att kunskapsresultaten i begränsad omfattning ingår i en helhetsanalys där resultaten sätts i relation till uppföljning av undervisningens genomförande och lärares förutsättningar att utföra sitt uppdrag. Granskningen visar vidare att rektorn utifrån en analys genomför utvecklingsåtgärder, samt fördelar resurser efter behov.

Ledning och organisation

Granskningen visar att rektorn skapar förutsättningar för samverkan och kollegialt lärande men att rektorn inte försäkras sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Det framkommer i intervjuer med lärare och rektorn att mötesforum för samverkan finns, exempelvis arbetslagsmöten med lärarna i lärarlagen, teammöten med lärarna och fritidshemspersonalen samt lärarkonferenser där alla lärare träffas. Arbetet med kollegialt lärande sker vid lärarkonferenserna och fokus är på elevers delaktighet och inflytande. Rektorn följer dock inte upp hur detta arbete ger effekt i undervisningen. Vidare framgår av intervjuer med rektorn och lärare att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga. Bland annat har skolans arbete med värdeord och ordningsregler, det gemensamma arbetet med skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling samt rutiner kring kränkande behandling skapat tydlighet och samsyn. Det framkommer också att när lärare börjar en tjänst på skolan, både behöriga och obehöriga, så finns en planerad introduktion. Där ingår bland annat uppstartsmöte med rektorn, skolkoordinatoren går igenom det digitala systemet och den nyanställda får en mentor. Om olegitimerad lärare anställs

organiseras arbetet så att en legitimerad lärare finns med vid bedömning av elevernas kunskaper.

Jämställdhet

Granskningen visar att rektorn inte leder och styr något jämställdhetsarbete. Av intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorn framgår att skolans statistik över elevernas omdömen och nationella prov är uppdelat mellan flickor och pojkar samt att lärare och rektor har uppmärksammat och diskuterat skillnader mellan flickors och pojkars kunskapsresultat, exempelvis skillnader i svenska och matematik. Även i dokumentationen av skolans systematiska kvalitetsarbete (SKA-arbete) finns skillnaderna nämnda. I intervjuer framkommer något exempel på åtgärder såsom att användandet av fotbollsplanen organiserats om så att flickor ska känna sig trygga, vilket de inte gjorde tidigare. Ibland diskuteras jämställdhet vid lärarkonferenserna. Det framkommer dock att det inte pågår något strategiskt jämställdhetsarbete som rektorn leder och styr. Någon analys av de skillnader mellan flickors och pojkars omdömen som uppmärksammas görs inte med systematik i kollegiet. Uppföljning av hur flickor och pojkar bemöts och bedöms i undervisningen sker inte heller. Inte heller i skolans dokumenterade SKA-arbete finns någon analys där jämställdhet ingår. Elever berättar i intervju att det finns tillfällen då de diskuterat jämställdhet exempelvis i samband med internationella kvinnodagen, i ett projekt med kommunens kulturskola under föregående år samt vid något tillfälle i samband med ämnet historia.

Uppföljning och analys

Granskningen visar att rektorn följer upp och analyserar skolenhetens kunskapsresultat och att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Av intervjuer med lärare och rektor framgår att elevernas måluppfyllelse dokumenteras digitalt två gånger per termin, en gång inför en mitterminskonferens och en andra gång i slutet av terminen. Efter dokumentationen i slutet av varje termin gör lärarna i samma årskurs/arbetslag en uppföljning och analys av sina elevers resultat på skolans kompetensutvecklingsdagar. Vidare framgår att rektorn i slutet av terminen får en sammanställning från huvudmannen av skolans kunskapsresultat, vari ingår en sammanställning av elevernas omdömen i förhållande till resultaten på nationella prov. Rektorn berättar att utifrån huvudmannens sammanställning och lärarnas dokumenterade analyser analyserar hen skolans kunskapsresultat utifrån jämförelser inom och mellan klasser, årskurser och ämnen över tid. I inskickad dokumentation och av intervjuer med lärare framgår också att lärarna och rektor gör en uppföljning genom självskattning – enskilt och tillsammans – utifrån läroplanens övergripande mål och riktlinjer, varav kunskaper är en del som följs upp. Vidare framgår att rektorn följer

upp att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen bland annat genom frågor till eleverna i elevråd och i självskattningen, samt att analys av värdegrundsarbetet sker inom ramen för skolan trygghetsarbete, vilket behandlas vidare under bedömningsområde *Trygghet och studiero*.

Granskningen visar att kunskapsresultaten i begränsad omfattning ingår i en helhetsanalys där resultaten sätts i relation till uppföljning av undervisningens genomförande och lärares förutsättningar att utföra sitt uppdrag. I intervjuer med rektorn och lärare framkommer ett behov av att stärka uppföljningen av undervisningen i samband med en analys av kunskapsresultaten, vilket även framgår av skolenhetens dokumenterade kvalitetsarbete. Ett arbete är påbörjat, men behöver enligt rektorn fortsätta. Uppföljning sker till viss del genom självskattningen och i lärarnas uppföljningar av kunskapsresultaten, men i intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorn framkommer att analysen än mer behöver fokusera på hur undervisningens genomförande påverkar elevernas lärande. Enligt rektorn är det även ett utvecklingsområde att få med undervisningen i den analys hen gör av skolans kunskapsresultat. Det framgår av intervjuer med lärare och rektorn att rektorns nuvarande kännedom framförallt bygger på observationer under föregående termin inom ramen för hens rektorsutbildning, och att det inte finns en organisation för observation av undervisningen. Gällande uppföljning av lärarnas förutsättningar att genomföra sitt uppdrag och hur det påverkar elevernas kunskapsresultat framgår i intervjuer med rektorn att perspektivet till viss del finns med vid resultatuppföljning, exempelvis när lärarna diskuterar om elever med stora behov fått det stöd de behöver, men framförallt i samband med resursfördelningen på skolan.

Utvecklingsinsatser och resursfördelning

Granskningen visar vidare att rektorn utifrån en analys genomför utvecklingsåtgärder, samt fördelar resurser efter behov. Av inkommen information samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår att skolenhetens prioriterade mål är *Undervisning med elevinflytande i fokus* och att de nu arbetar med Skolverksmodulen *Delaktighet och inflytande i undervisningen* som utvecklingsinsats. I skolans dokumenterade kvalitetsarbete finns rektorns analys beskriven som lett fram till det prioriterade målet. Orsaken till val av utvecklingsområde är, enligt rektorns analys, att självskattningen bland annat visade på behov av att öka elevernas delaktighet och inflytande i undervisningen samt att rektorn sett att det saknas diskussioner om undervisningens betydelse för elevernas lärande. Vidare framgår av inskickad information och i intervju med rektorn att hen gör resursfördelningen i samspråk med speciallärare och specialpedagoger samt efter samtal och diskussioner i ledningsgruppen. Fördelningen utgår från det faktiska antalet elever i årskursen,

pedagogernas tjänstgöringsgrad, men även utifrån vilka behov eleverna har i de olika klasserna. Rektorn och elevhälsan har kännedom om elevernas behov bland annat genom uppföljning vid elevhälsamöten (EHM), vid mitterminskonferenserna samt av bedömningsstöd, kartläggningar och nationella prov. Vidare framkommer att rektorn fördelar resurser både inför nytt läsår samt kontinuerligt utifrån förändrade behov.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver vidareutveckla uppföljningen av undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar samt på ett tydligare sätt i en orsaksanalys relatera dessa uppföljningar till elevernas kunskapsresultat.

Skolinspektionens granskning visar att rektorn följer upp och analyserar skolans kunskapsresultat men att uppföljningen av undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar i begränsad omfattning sker samt inte fullt ut ställs i relation till kunskapsresultaten i en orsaksanalys. Detta gör att det finns risk för att de aspekter av undervisningens kvalitet som främst behöver utvecklas inte framkommer vilket i förlängningen kan begränsa elevernas möjligheter till utveckling och lärande.

Enligt 2 kap. 9 § skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektorn ska särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Enligt 4 kap. 4 § skollagen ansvarar rektorn för att kvalitetsarbete vid skolenheten genomförs. Rektorn ska systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn vidareutvecklar former och metoder för att följa upp undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar. Detta kan exempelvis ske genom strukturerade lektionsobservationer och samtal där lärarna beskriver undervisningen och förutsättningarna utifrån planering, genomförande och hur undervisningen ger effekt på elevernas lärande. Detta även i förhållande till elevernas måloppfyllelse. Skolinspektionen rekommenderar även att rektorn fortsätter utveckla det systematiska kvalitetsarbetet så att undervisningens kvalitet och de förutsättningar som getts till läraren med tydlighet ingår i analysen av kunskapsresultaten. Vidare rekommenderar Skolinspektionen att uppföljning och analys av att alla elever ges samma förutsättningar oavsett könstillhörighet finns med som en del av utvecklingen av kvalitetsarbetet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att undervisningen är varierad, eleverna ges ett aktivt lärarstöd och att undervisningen till viss del är strukturerad. Granskningen visar även att lärarna medvetet stärker elevernas självförtroende och motivation att lära, samt har höga förväntningar på eleverna. Vidare visar granskningen att undervisningen anpassas och utmanar eleverna oavsett hur långt de har kommit, men att undervisningen behöver anpassas ytterligare för elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. Granskningen visar också att eleverna ges möjlighet att resonera kring öppna frågor, ges strategier för sitt lärande och till viss del får reflektera över sitt eget lärande. Dock visar granskningen att eleverna enbart i viss mån har inflytande över planeringen av undervisningen samt att de sällan får utvärdera undervisningen.

Variation, aktivt lärarstöd och struktur

Granskningen visar att undervisningen är varierad och att eleverna ges ett aktivt lärarstöd. Av intervjuer med elever, lärare och rektorn samt av lektionsobservationer framgår att lärarna organiserar undervisningen så att det finns variation och växling mellan olika arbetsformer inom en lektion och över tid, så som mellan helklassundervisning, grupparbete – företrädelsevis i par – samt individuellt arbete. Det finns även variation och växling mellan olika arbetssätt som innehåller exempelvis förmedlande metoder där lärare har genomgång och instruerar eleverna samt tittar på film och läser texter, interaktiva metoder där lärare organiserar samtal och diskussioner mellan elever samt gestaltande metoder där eleverna får uttrycka sig företrädelsevis genom text, tal och bild. Det innebär även att lärarna ser till att varje moment inte blir för långt. Exempelvis beskriver elever arbeten kring olika religioner och Skåne där de tittar på filmer, läser texter, skriver, har diskussioner både i helklass och i par samt ritar, klipper och klistrar. Vidare framgår att eleverna ges ett aktivt lärarstöd så att eleverna förstår vad de ska göra och arbetar med lektionsinnehållet

genom hela lektionen. Som exempel förklarar lärarna uppgifterna både i helklass och vid behov enskilt. De fångar upp om eleverna förstår uppgiften genom att gå runt till eleverna när de räcker upp handen, men går även till elever som de vet eller märker behöver stöd för att komma vidare. Som ett stöd för att förstå och behålla koncentrationen finns också exempelvis bildstöd, skärmar, sittkuddar, en timer som visar återstående tid på uppgiften och rörelsepauser. Elever berättar att när de inte förstår så hjälper läraren dem så de förstår genom att visa en gång till eller förklara på ett annat sätt, men de kan också fråga en kompis. De berättar även att de har rörelsepauser, ibland tillsammans till någon film med musik och ibland vid behov får de hoppa lite eller springa ett varv. Rektorn säger att det är variation och aktivt lärarstöd i alla klasser, men att det finns en viss skillnad mellan lärare hur stor variationen är.

Granskningen visar att undervisningen till viss del är strukturerad. Det framgår av intervjuer med elever, lärare och rektorn samt av lektionsobservationer att den variation och växling som beskrivs ovan bildar ett logiskt flöde genom lektionen där lektionsinnehållet presenteras i början på lektionen för att sedan bearbetas på olika sätt genom lektionen. Ofta sker även återkoppling till föregående lektioner. Strukturen på lektionerna gör att eleverna i början av lektionerna får kännedom om lektionernas arbetsgång och det blir tydligt vad de ska arbeta med. Vidare framgår att lärarna tydliggör lektionsinnehållets syfte – utifrån läroplanen – för eleverna, men alla gör det inte alltid så frekvent att eleverna alltid förstår varför de arbetar med de uppgifter som de gör. Att i en sammanfattande avslutning återknyta till målet med lektionen finns exempel på att det förekommer, men det är inte vanligt förekommande.

Stimulans och utmaningar utifrån behov och förutsättningar

Granskningen visar att lärarna medvetet stärker elevernas självförtroende och motivation att lära, samt har höga förväntningar på eleverna. Av intervjuer med elever, lärare, rektorn och observationer framgår att lärarna generellt på skolan stärker elevernas självförtroende och motivation genom sitt sätt att bemöta eleverna. Exempelvis framgår att lärarna stärker elevernas självförtroende genom att uppmuntra dem och tala om för eleverna att de tror på dem, ge eleverna bekräftelse så de känner sig nöjda, förklara uppgifter på olika sätt så eleverna förstår samt genom att ge eleverna en rimlig nivå på uppgifterna. Lärarna motiverar eleverna exempelvis genom att – förutom att variera undervisningen – uppmuntra eleverna genom att visa dem vad som är bra, själva vara positiva och utstråla att det är kul att lära, lyfta elevernas tankar genom att fråga och lyssna in vilka erfarenheter och kunskaper eleverna har samt genom att använda kroppsspråk, röst och humor för att göra innehållet intressant. Höga förväntningarna på eleverna visar lärarna genom att

exempelvis prata med elever och vårdnadshavare om att de förväntar sig att eleverna försöker göra sitt bästa och genom att visa eleverna att de tror på dem och säga att de vet att eleverna kan. Rektorn säger att lärarna bland annat visar sina höga förväntningar på elever genom att samtala respektfullt om och med elever som har svårigheter, samt prata med dem om vad de behöver.

Granskningen visar vidare att undervisningen anpassas och utmanar eleverna oavsett hur långt de har kommit, men att undervisningen behöver anpassas ytterligare för elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling. I intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorn framkommer att undervisningen består av uppgifter som möter elevernas olika behov oavsett hur långt de har kommit. Det framkommer även att vid mitterminskonferensen går lärare, rektorn och elevhälsan igenom alla elever både de som behöver stöd och de som kommit långt i sin kunskapsutveckling för att säkerställa att alla som behöver anpassningar och utmaningar får sina behov tillgodosedda. Det finns exempel på anpassad nivådifferentiering i och mellan uppgifter samt i organisationen av undervisningen. Det framkommer även att elever som är i behov av stöd får det stöd de behöver. Samtidigt framkommer i intervju med elever att det finns elever som ibland upplever att de kan de mesta av vad de ska lära sig. Rektorn säger förvisso att hen ser att de elever som kommit långt får utmaningar, men att det skulle behövas mer uppgifter där eleverna kan accelerera och utmanas. Det handlar om att lärarna kommit olika långt i förmågan av att utforma uppgifter med nivåanpassning.

Elevernas delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Granskningen visar att eleverna ges möjlighet att resonera kring öppna frågor, ges strategier för sitt lärande och till viss del får reflektera över sitt eget lärande. Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att eleverna i sin undervisning ofta får diskutera utan att det finns ett rätt eller fel svar samt att frågor används där de får tänka, resonera och beskriva hur de tänker. Eleverna får även undervisning i källkritik på nätet som bland annat skolans bibliotekarie håller i. Det framgår även att eleverna ges strategier för sitt lärande genom de varierade arbetssätten, för att de på så sätt ska få ett urval av sätt att använda sig av samt att lärarna utifrån variationen pratar om olika sätt att lära. Eleverna får även ofta dela med sig av hur de gör för att lösa olika uppgifter, för att upptäcka hur de själva och andra lär. Detta för att få kunskap om olika strategier för hur de kan lära. Lärarna ger därutöver några exempel på att eleverna får reflektera över sitt eget lärande och sin kunskapsprogression genom att jämföra tidigare kunskap med ett nuläge och att de ibland i en så kallad exit ticket får visa vad de kan genom att svara på en fråga om lektionsinnehållet. Däremot framgår

av intervju med rektorn att de har pratat en del om att eleverna ska få reflektera över vad de lärt sig, men att så inte sker för alla lärare.

Dock visar granskningen att eleverna enbart i viss mån har inflytande över planeringen av undervisningen, samt att de sällan får utvärdera undervisningen. Av intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorn samt av inskickad dokumentation och lektionsobservationer framgår att trots att elevernas inflytande och delaktighet är skolans utvecklingsområde och att ett kompetensutvecklingsarbete påbörjats så framkommer att eleverna inte upplever så mycket inflytande i sin undervisning och lärarna tycker det är svårt att låta eleverna vara delaktiga. Vissa lärare ger ibland eleverna möjlighet till inflytande genom att fråga eleverna i början på ett arbetsområde vad de vet om området och utgår sedan från det i sin planering. Vidare berättar lärare, elevhälsans representanter och rektorn i intervjuer att eleverna sällan får utvärdera undervisningen. Det framkommer att den utvärdering som sker inte berör undervisningens genomförande utan handlar om att eleverna utvärderar sitt egna lärande.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Lärare behöver under ledning av rektorn fortsätta att utveckla elevernas inflytande över undervisningen så att de regelbundet planerar och utvärderar undervisningen tillsammans med eleverna.

Skolinspektionens granskning visar att elevernas möjlighet till inflytande över undervisningens planering och utvärdering är begränsad. Det framkommer att eleverna i liten omfattning har inflytande över planeringen av undervisningen, samt att de sällan får utvärdera undervisningen. Därmed finns risk att lärare saknar ett viktigt underlag för att utveckla undervisningen.

I 4 kap. 9 § i skollagen anges att elever ska ges inflytande över utbildningen och fortlöpande stimuleras till att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla den. Även läroplanen betonar vikten av elevers inflytande över utbildningen och anger att lärare ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Lärarna ska också planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Den ska utveckla deras förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar. Rektorn har ett

särskilt ansvar för att se till så att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.¹

Skolinspektionen har i en tidigare granskning sett att lärare som arbetar framgångsrikt med att stärka elevers inflytande introducerar för eleverna vad de ska lära sig med utgångspunkt i kursplanen och sedan tillsammans med eleverna utformar hur detta ska gå till. Detta arbetssätt öppnar också upp för att låta eleverna löpande utvärdera undervisningen både avseende innehåll och genomförande. För att åstadkomma detta är det viktigt att förankra en gemensam förståelse bland lärarna av vad delaktighet innebär, vilket exempelvis kan ske genom att rektorn skapar forum för kollegiala samtal.²

Skolinspektionen rekommenderar därför att lärarna under rektorns ledning aktivt fortsätter att arbeta för att öka elevernas inflytande över och delaktighet i undervisningen genom att utveckla varierade metoder för att planera och utvärdera undervisningen tillsammans med eleverna. En framkomlig väg är att fortsätta pågående kompetensutveckling kring delaktighet och inflytande, lära av egna och varandras erfarenheter och tillse att ett kollegialt lärande ger effekt i undervisningen, bland annat genom observation av undervisning. Ett förslag är att exempelvis rikta frågor mot andra områden som framkommer behöver utvecklas i undervisningen och hur inflytandet påverkar dessa, exempelvis kring hur elever får inflytande i undervisningen genom att bli medvetna om sitt eget lärande i förhållande till undervisningens mål. Det kan även handla om inflytande i förhållande till elever som kommit långt i sin kunskapsutveckling och om de får de utmaningar de behöver för att nå sin fulla potential. Vad som framkommer i analysen av kunskapsresultaten kan också knytas till inflytandets betydelse.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

¹ Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar.

² Skolinspektionen (2018) Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen, Tematisk kvalitetsgranskning. Stockholm: Skolinspektionen.

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att skolan bedriver ett välfungerande arbete med att skapa trygghet på skolan. Granskningen visar också att det finns ett samlat och målinriktat arbete med att skapa en skolmiljö som präglas av studiero.

Arbete för att skapa trygghet

Granskningen visar att skolan bedriver ett välfungerande arbete med att skapa trygghet på skolan. Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsans representanter och rektorn samt inkommen dokumentation framgår att alla elevers upplevelse av trygghet systematiskt följs upp och att skolan utifrån analys av uppföljningen aktivt arbetar med att vidta åtgärder som tillförsäkrar eleverna en trygg miljö. Det finns ett medvetet arbete med att följa upp tryggheten för eleverna på skolan bland annat genom skolans trivselenkät – *trivseltempen* –, trygghetsvandringar och genom uppföljning av kränkingsanmälningar. Elevråd och klassråd, där rektorn deltar, är en integrerad del av trygghetsarbetet genom att de där pratar om och arbetar förebyggande med trygghet på skolan. Bland annat har de på elevrådet bestämt att skolan ska ha kamratstödjare som finns till för andra elever på rasterna. Elevrådsrepresentanterna tar också med sig uppgifter som klasserna ska utföra utifrån innehåll hämtat från skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling, för att sedan ta med information tillbaka om vad som sagts och gjorts i klassen. Vidare framgår att utifrån analyser vidtas passande insatser både åtgärdande och förebyggande, vilka förs in i skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. Exempel på insatser är att rektorn har beslutat om att elever får konkreta uppdrag att utföra på rasterna, rastvaktszoner, personal i kapprummen när eleverna ska gå ut och in, vuxenstyrda rastaktiviteter, rastbod där eleverna kan låna lekredskap, fadderverksamhet, samt ovan nämnda kamratstödjare. Personalen har även arbetat med att skapa samsyn kring hur de reder ut konflikter. Lärare, elevhälsans representanter och rektorn poängterar även att värdegrundsveckorna i början av varje termin är viktiga i arbetet med att skapa trygghet på skolan. Av samtliga intervjuer framgår att det överlag är tryggt för eleverna på skolan. Det framgår även att de insatser som genomförs är inriktade mot de behov som vid Skolinspektionens intervjuer framkommer finns på skolan.

Arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att det finns ett samlat och målinriktat arbete med att skapa en skolmiljö som präglas av studiero. Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och

rektorn samt inkommen dokumentation framgår att studieron i stort kartläggs och utvärderas på samma sätt som tryggheten på skolan. Det framgår även att det finns gemensamma värdeord och tillhörande ordningsregler med bildstöd, att bland annat elevrådet deltar i arbetet med att ta fram dessa och att de kommuniceras med vårdnadshavarna. Det framkommer även att värdeorden och ordningsreglerna är kända av alla på skolan och används vid behov. Personalen utvärderar och vid behov justerar dem med eleverna i början av läsåret, samt påminner eleverna om dem i början av vårterminen. Skolan har även arbetat med gemensamma signaler för att uppmärksamma eleverna på att det ska vara studiero, som till exempel att säga *spionprat* då eleverna ska viska och *gult ljus* när eleverna ska stanna upp i sitt arbete och lyssna. Vid observationer och intervjuer är det tydligt att signalerna är välkända av alla. Lärare och rektorn säger att studieron överlag är god på skolan och att de tillsammans pratat mycket om studiero i personalen och med eleverna samt att de nu har ett gemensamt arbete för att skapa studiero. Vid Skolinspektionens lektionsobservationer upplevde utredarna studiero på samtliga lektioner.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är följande: Granskningen visar att rektorn i viss mån följer upp och analyserar likvärdigheten i de omdömen lärare ger eleverna, och för vid behov diskussioner med lärare utifrån dessa. Granskningen visar vidare att rektorn ger förutsättningar för lärarna att regelbundet samverka med varandra när de gör sina bedömningar och ser till viss del till att lärarna använder varierande metoder för att kvalitetssäkra sina omdömen, men behöver styra och leda arbetet ytterligare.

Rektorns analys av omdömen

Granskningen visar att rektorn i viss mån följer upp och analyserar likvärdigheten i de omdömen lärare ger eleverna, och för vid behov diskussioner med lärare utifrån dessa. Det framkommer i intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsans

representanter att rektorn ibland vid mitterminskonferensen ställer frågor till lärarna när hen uppmärksammar avvikelser avseende likvärdigheten i lärarnas bedömningar och omdömen. Lärare kan då få förklara vilka grunder de har haft för bedömningen. Även specialpedagogerna och speciallärarna i de olika arbetslagen kan få frågor, exempelvis kring överensstämmelsen mellan nationella prov och lärarnas omdömen av elevernas måloppfyllelse. Rektorn har även när hen gjort analysen av kunskapsresultaten på skolenheten inför redovisning för huvudmannen lagt märke till avvikelser. Samtidigt säger rektorn att hen inte analyserar eventuella avvikelser i lärarnas omdömen med systematik, men när hen upptäcker avvikelser så pratar hen med berörda lärare för att få reda på förklaringar. Exempel på skillnader rektorn sett är att elever som tidigare låg på godtagbara kunskaper fick ej godtagbara kunskaper i årskurs fyra, samt att rektorn uppmärksammat att skillnader som tidigare fanns i relationen mellan elevernas omdömen och nationella prov minskat.

Kvalitetssäkring av omdömen

Granskningen visar att rektorn ger förutsättningar för lärarna att regelbundet samverka med varandra när de gör sina bedömningar och ser till viss del till att lärarna använder varierande metoder för att kvalitetssäkra sina omdömen, men behöver styra och leda arbetet ytterligare. I intervjuer med lärare, elevhälsans representanter och rektorn framkommer att vid skolenhetens planerade mötesforum såsom vid lärarlagsträffarna och lärarkonferenserna finns tid för lärarna att tillsammans arbeta med sin bedömningspraktik för att främja likvärdighet. Vid dessa tillfällen, men även vid behov, ger lärarna varandra stöd vid bedömning. Även specialpedagoger och speciallärare finns ofta med i likvärdighetsarbetet. I arbetet för att skapa likvärdighet använder de Skolverkets bedömningsstöd och genomför screening av elevernas läs- och skrivförmåga i alla årskurser vilka jämförs med elevernas omdömen. Det framkommer emellertid att det finns skillnader mellan arbetslagen i vilken omfattning de samverkar kring utformandet av bedömningsuppgifter och bedömning. Rektorn ser att likvärdigheten har ökat, mellan nationella prov och omdömen, trots det ser hen ett fortsatt behov av ett ökat samarbete i vissa arbetslag för att ytterligare öka likvärdigheten. Det framkommer även att de i samband med nationella provet i svenska gemensamt i lärarkollegiet diskuterade bedömning av några utvalda elevtexter i jämförelse med bedömningskriterierna för provet. Dock rättade lärarna i årskurs 3 sina egna elevers nationella prov, anledning var enligt lärare att de behövde veta vem eleven var för att kunna göra bedömningen. Av intervjuer med lärare och elevhälsans representanter framgår även att de inte haft gemensamma bedömningsdiskussioner i kollegiet kring samhälls- och naturorienterande ämnen och engelska. Det finns inte heller någon organisation kring bedömning i de ämnen där

lärare är ensamma på skolenheten i sitt ämne, och inte heller någon samverkan med andra skolor i kommunen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver utveckla ledningen av lärarnas arbete med att samverka kring bedömning och på så sätt se till att alla lärare använder sig av olika metoder för att kvalitetssäkra sina bedömningar.

Granskningen visar att rektorn visserligen ger lärarna förutsättningar att regelbundet kvalitetssäkra sina omdömen tillsammans, men att rektorn inte i tillräcklig omfattning leder arbetet eller försäkras sig om att lärarna regelbundet diskuterar och kvalitetssäkrar bedömning samt använder olika metoder i arbetet. Det riskerar att leda till att eleverna inte ges en rättvis och likvärdig bedömning.

Enligt 3 kap. 14 § skollagen ska rektor se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar. Av läroplanen framgår att lärarnas betygssättning ska grundas på en allsidig bedömning av elevernas kunskaper i förhållande till de nationella betygskriterierna. Enligt läroplanen har rektorn som pedagogisk ledare och chef över lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn har ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att personalen kontinuerligt ges möjlighet att dela med sig av sin kunskap och lära av varandra för att utveckla utbildningen.³ Enligt Skolverkets allmänna råd bör rektorn skapa förutsättningar för att främja lärarnas arbete med rättvisande och likvärdiga betyg samt att rektorn bör säkerställa att lärare vid behov får kompetensutveckling om betyg och betygssättning.⁴

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att utvärdera och utveckla den organisation och de metoder som nu finns för att säkerställa att lärarnas omdömen och bedömningar är rättvisande och likvärdiga. Det handlar bland annat om att leda och styra en organisation där alla lärare ingår i mötesforum där de diskuterar bedömningsfrågor utifrån de ämnen de undervisar i samt att bedömningar kalibreras ur likvärdighetssynpunkt. Om rektorn inte själv finns med på de möten där lärarna diskuterar bedömning kan hen ge tydliga instruktioner om innehåll till samtalsledare och utse lärare som får uppdrag att i samråd med rektorn utforma tydliga

³ Förordningen (SKOLF 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 2..7 Bedömning och betyg och 2.8 Rektorns ansvar.

⁴ Skolverkets allmänna råd (SKOLF 2022:417) om betyg och provning, 1. Inför betygssättning.

mötesstrukturer. Det handlar såväl om att tillse att bedömningar enbart görs mot kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier som att de är oberoende av vilken lärare som gör bedömningen. Det gäller både den löpande bedömningen samt den summativa bedömningen av underlagen inför att omdömen ska sättas. Rektorn kan också även behöva följa upp mötesforumens ändamålsenlighet och att lärarnas bedömarkompetens utvecklas. Dessutom behöver rektorn följa upp att de olika metoder för likvärdig bedömning som används i bedömarprocessen är tillräckliga. En analys av eventuella skillnader i lärares omdömen mellan exempelvis ämnen, årskurser, mellan resultat på nationella prov och omdömen samt över tid är också ett sätt att följa upp om förutsättningar och metoder är tillräckliga. Vägledning för hur sambedömning kan utformas ges i Skolverkets stödmaterial.⁵

På Skolinspektionens vägnar

X Christina Aro Östgren

Beslutsfattare

Signerat av: Christina Aro Östgren

X Ulrika Bohlin

Föredragande

Signerat av: Ulrika Bohlin

I handläggningen av ärendet har även utredarna Anna Ponnert och Johanna Oskarsson Abrahamsson medverkat.

⁵ Skolverket (2014) Sambedömning i skolan – exempel och forskning. Skolverket, Stockholm.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 6 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 7–9 november. Besöket genomfördes av Ulrika Bohlin och Anna Ponnert.

Baraskolan F–3 är en kommunal grundskola. Huvudman för skolan är Svedala kommun. På skolan finns en tillförordnad rektor. Vid Skolinspektionens besök fanns 281 elever i årskurs 1–3 på skolenheten. Förskoleklass ingår inte i Skolinspektionens granskning.